

ТВИС

Ноуys 1. 2001

З М І С Т

3

На Великдень

4

Великодня писанка

6

Як писати писанки

10

Гаївки

12

Розмалюй писанки

14

Писанки мають свої назви

16

Символи на писанках

17

Символіка кольорів на писанках

18

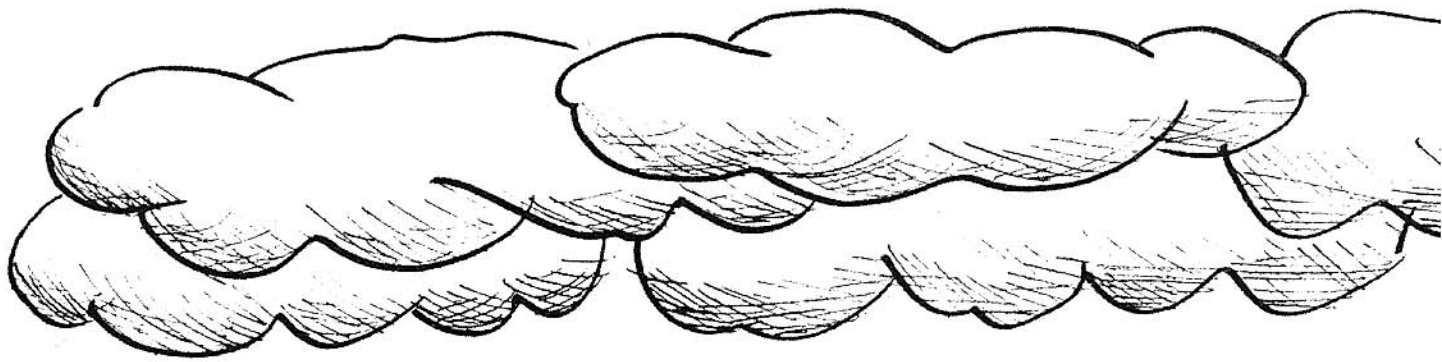
Змайструймо Великодню писанку

19

Вмілість Відповіді

20

Новацька писанка добрих діл

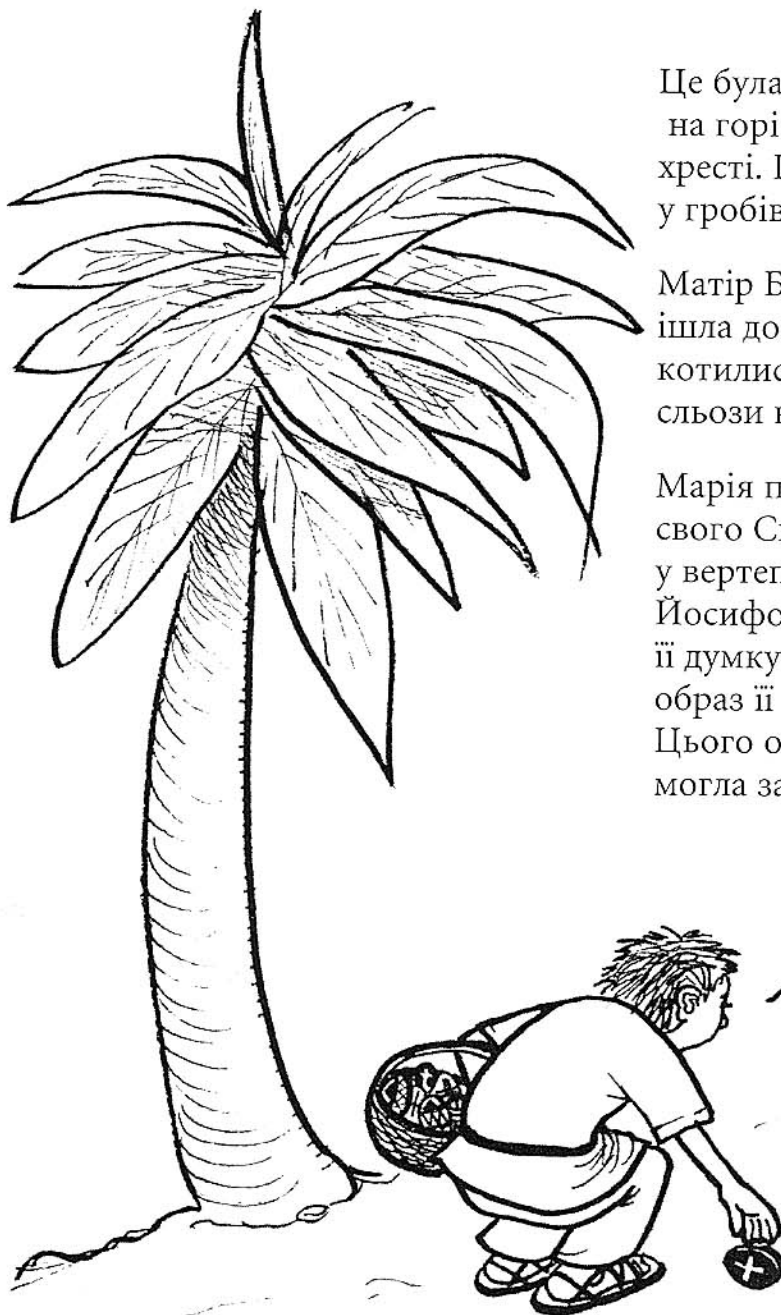
ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА

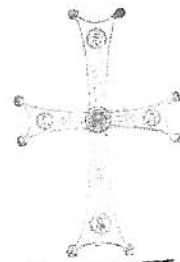
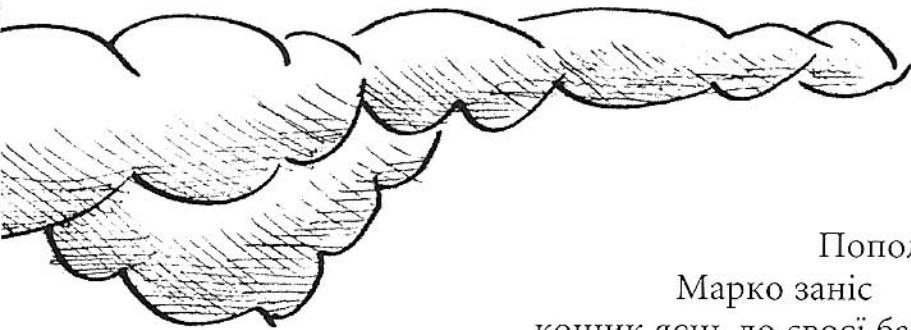
(на основі легенди про сльози Матері Божої)

Це була перша Велика П'ятниця. Пополудні, на горі Голгофі, розп'яли Ісуса Христа на хресті. Під вечір забрали тіло і поховали у гробівці.

Матір Божа, Марія з Назарету, прибита горем, ішла додому. Жаль давив їй груди і сльози котилися з очей. На стежці по якій вона ішла, сльози немовби позначували її дорогу.

Марія пробувала думати про життя свого Сина — як Він народився у вертепі, як виростав і допомагав Йосифові, як учив людей. Але, кожну її думку перебивав один образ — образ її Сина на хресті. Цього образу вона не могла забути.

Пополудні
Марко заніс
кошик яєць до своєї бабусі.
Він трохи допомагав їй із дровами
і забарився. Під вечір, він повертався
додому. Здалека, перед собою, Марко бачив постать
жінки.

“Це мабуть Марія з Назарету,” —
подумав він.

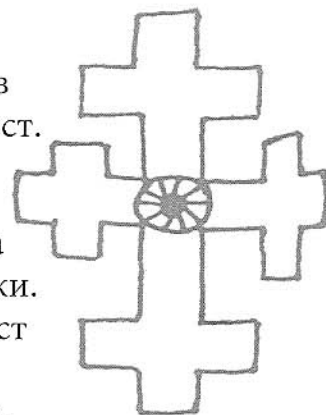
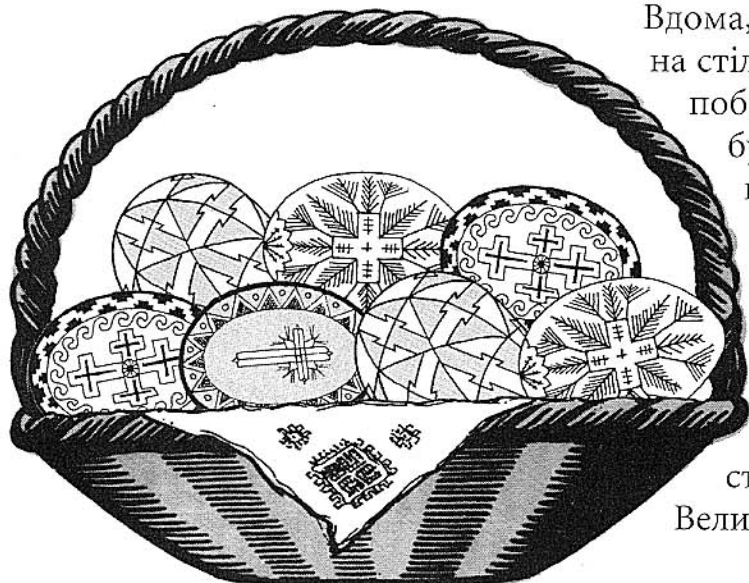

Було
хмарно,
майже темно,
але на дорозі щось
впало йому в очі —
виглядало, як забруднені яйця. Він
підніс одне, друге, третє ... десяте. Скоро
він заповнив увесь кошик.

“Це Марія напевно погубила ті яйця. Тепер уже пізно і я мушу
йти додому. Завтра, я віднесу їх Марії,” подумав він.

Вдома, Марко поклав кошик
на стіл. Тепер він виразно
побачив — у кошику
були писанки. І на
кожній писанці був
намальований хрест.

Сльози Марії
перетворилися на
Великодні писанки.
З того часу — хрест
став символом
Великодня на писанках.

Як писати писанки

Що потрібно

- * білі яйця (нормальної кімнатної температури, не холодні з холодильника); [Найкраще дістати яйця прямо від господаря. Яйця треба помити у літєплї водї і додати одну ложку соди. Не мити милом, бо тоді фарба погано чїпляється. Більшість лець у крамницях чищенї хемїкалами.]
- * бджолиний віск (парафіновий віск, з якого зробленї свїчки — не добрий, бо він швидко стигне);

- * кистка (писальце) або цвяшок застромлений у радирку на кінці олівця;
 - * мала металева посудина (може бути пушка) на розтоплений віск;
 - * якась мала грійка, на те щоб віск підгрївався і не остигав, або свїчка; (Грійка може бути електрична, але не високої температури.)
 - * розробленї фарби;
 - * піч;
 - * маленьке долотце і велика шприца з голкою для видуття жовтка і білка.
- (Шприца не конєчна, бо можна видувати устами, але шприцею легше це робити.)

Як писати крапанку цвяшком

1. Розгріяй віск так, щоб розтопився.
2. Устроми цвяшок у віск і опусти на яйце одну краплю воску. Віск швидко остигає. Повторюй поки цятки воску не покриють поверхні всієї писанки.
3. Опусти яйце у фарбу (краску вибери собі) і залиши на деякий час, щоб фарба увійшла у шкаралушу. Час від часу писанку треба обернути, щоб фарба проникла всюди.

4. Коли писанка висохне, можна видути білок і жовток, щоб залишилася порожня шкаралуца писанки. Для цього треба зробити маленьку дірку долотцем на обидвох кінцях писанки і тоді дути з одного кінця устами, або повітрям із шприци. Білок і жовток витече з другого кінця. Треба уважати, щоб білок не розпустив фарби. (Зауваження: писанка може бути порожньою, або повною з білком і жовтком.)

5. Нагріти піч до легенької температури (100° С або 212°Ф). Вкласти писанку (чи писанки) у піч і залишити їх, поки віск не розтопиться. Витягнути писанки і повитирати з них віск.

(Видуті писанки можна також вкладати до мікрохвильової печі, але на дуже короткий час,

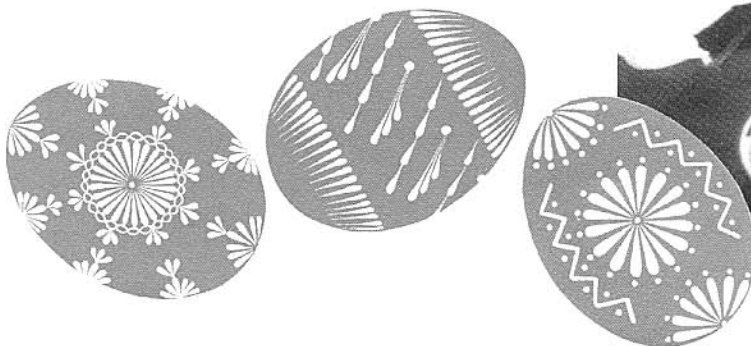
на приблизно 10 секунд. До мікрохвильової печі не можна вкладати повного яйця, бо воно вибухне.)

6. Писанка готова — тло кольорове, а крапки білі. Писанку можна полякерувати, якщо хтось цього бажає. Тоді вона буде блистити.

Приклад, як писати взір цвяшком

Дивись, як писати крапанку, але замість того, щоб робити лише цятки з воску, треба потягувати цвяшок щоб робити хвостики.

Такі цятки з хвостиками можна по різному розміщувати і робити різні взори. Тут подаємо кілька лемківських узорів.

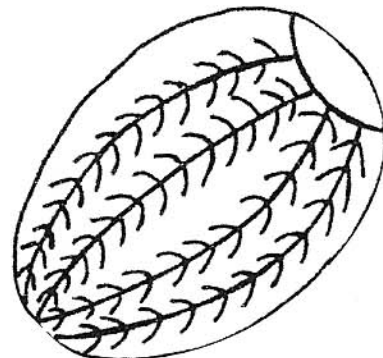
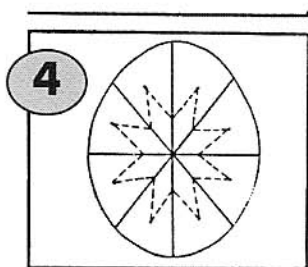
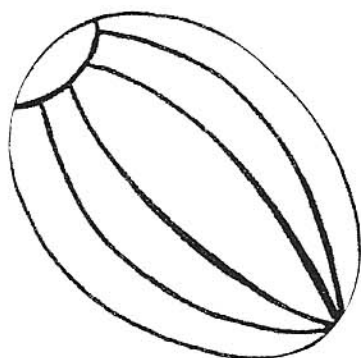
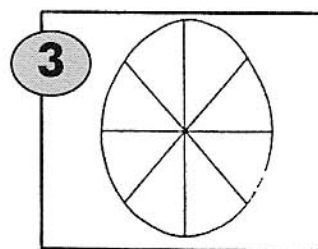
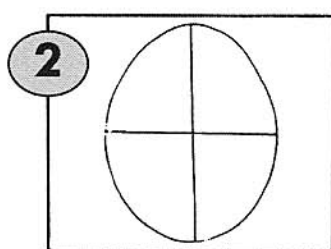
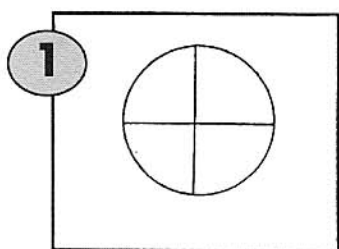
Як писати кисткою (писальцем)

Чим би ми не писали, кроки творення писанки ті самі, що описані у частині "Як писати крапанку цвяшком".

Писати можна цвяшком або кисткою (писальцем). Кистка має маленьку ямку на віск, з якої ямки тоненькою руркою перетікає розтоплений віск.

Кистку треба наповнювати розтопленим воском і руркою, немов олівцем писати по яйці. Із рурки витікає віск і залишає на яйці взір. Після того, як віск у кистці зужиться, її треба знову наповнити, тобто, вмочити у віск. Так треба продовжувати, поки вибраний взір не закінчений.

Простим олівцем можна наперед намалювати лінії, які розподіляють яйце на площини. (Дивись малюнок.)

Як вибрати взір

Взори можна вибрати з книжки, або творити свої власні. Варто пам'ятати, що продовж багатьох століть український нарід витворив різні узори і символи. На різних землях України творилися різні взори.

Символи

і кольори мають своє значення.

Прочитай у цьому "Готуйсь" частину "Символи на писанках" та "Символіка кольорів на писанках".

Як творити писанку, що має більше ніж одну краску

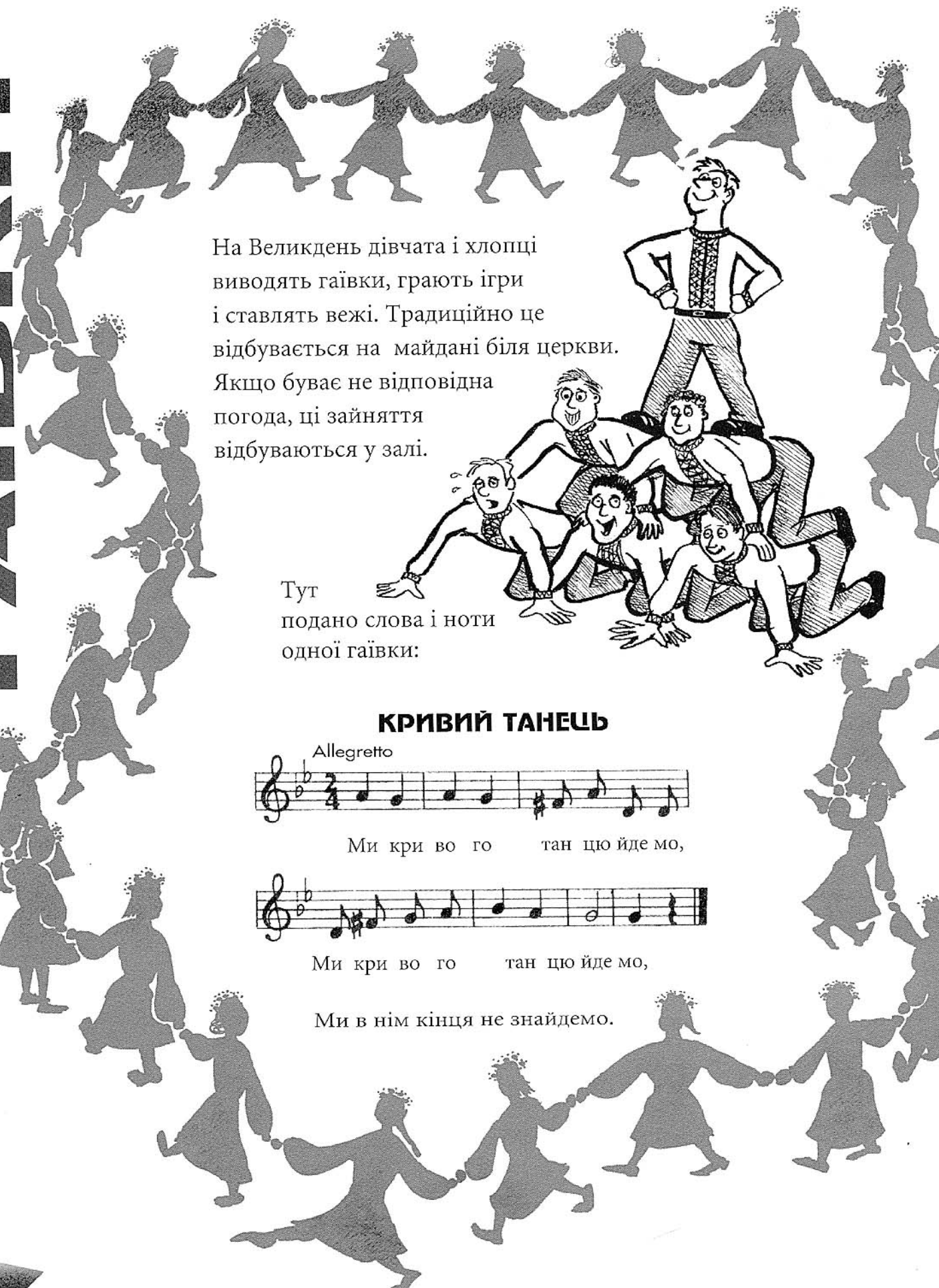
1. На білому яйці воском напиши ту частину взору, що має бути білою.
2. Вклади яйце у фарбу одної краски. Залиши на короткий час, щоб фарба проникла у шкаралуцу.
3. Воском напиши ту частину взору, що має мати першу краску.
4. Вклади яйце у фарбу другої краски.
5. Воском напиши ту частину взору, що має мати цю другу краску.
6. Вклади яйце у фарбу третьої краски.
7. (Писанку можна видути, але не конечно.)
8. Розігрій віск і повитирай писанку м'яким платком.

Писанка готова. На писанці є три краски і білі частини.

Поради:

- * Не берися відразу за складні писанки – спершу спробуй простий орнамент.
- * Коли пишеш писанку, – тримай яйце трьома пальцями лівої руки, а трьома пальцями правої руки – тримай кистку.
- * Мізинцем правої руки підтримуй яйце.
- * Кистку тримай на місці, а лівою рукою обережно обертай яйце.
- * Коли будеш використовувати більше як два кольори, пам'ятай, що спочатку треба зафарбовувати у ясні, світлі фарби (жовта, помаранчева), а тоді поступово у темніші кольори.

Ці писанки написали Аня і Михайлик

На Великдень дівчата і хлопці виводять гаївки, грають ігри і ставлять вежі. Традиційно це відбувається на майдані біля церкви. Якщо буває не відповідна погода, ці заняття відбуваються у залі.

Тут подано слова і ноти одної гаївки:

КРИВИЙ ТАНЕЦЬ

Allegretto

Ми кри во го тан цю йде мо,

Ми кри во го тан цю йде мо,

Ми в нім кінця не знайдемо.

у

великодний час, українці християни поздоровляють одні одних словами "Христос Воскрес" і відповідають "Во істину Воскрес". Під час богослужень у церквах і по хатах часто співають пісню "Христос Воскрес". Тут подано відому мелодію і слова. Вивчіть їх, щоб ви могли з усіми співати під час СВЯТ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС

у

великодний час, українці християни поздоровляють одні одних словами "Христос Воскрес" і відповідають "Во істину Воскрес". Під час богослужень у церквах і по хатах часто співають пісню "Христос Воскрес". Тут подано відому мелодію і слова. Вивчіть їх, щоб ви могли з усіми співати під час СВЯТ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС

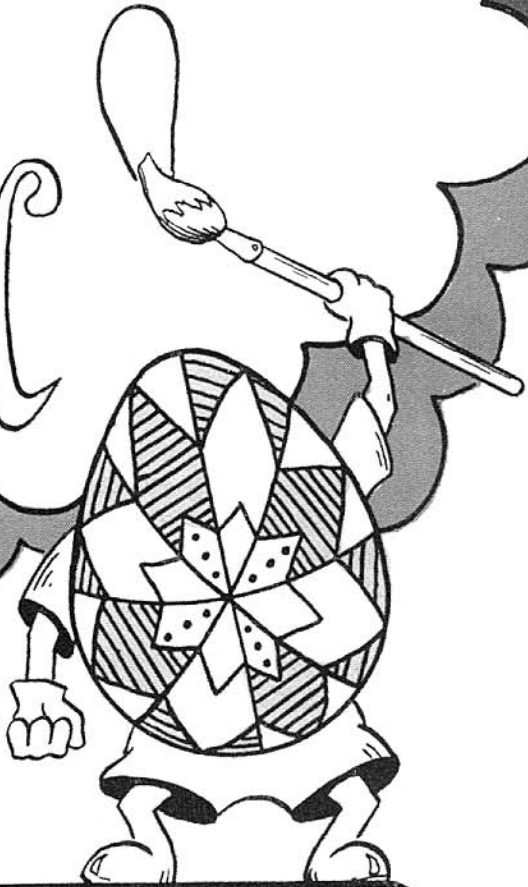
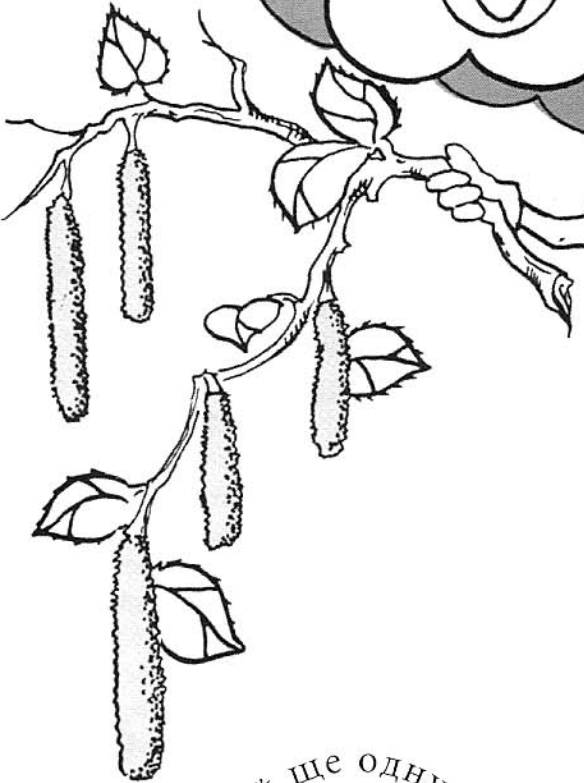

Скільки тут писанок? Порахуй!

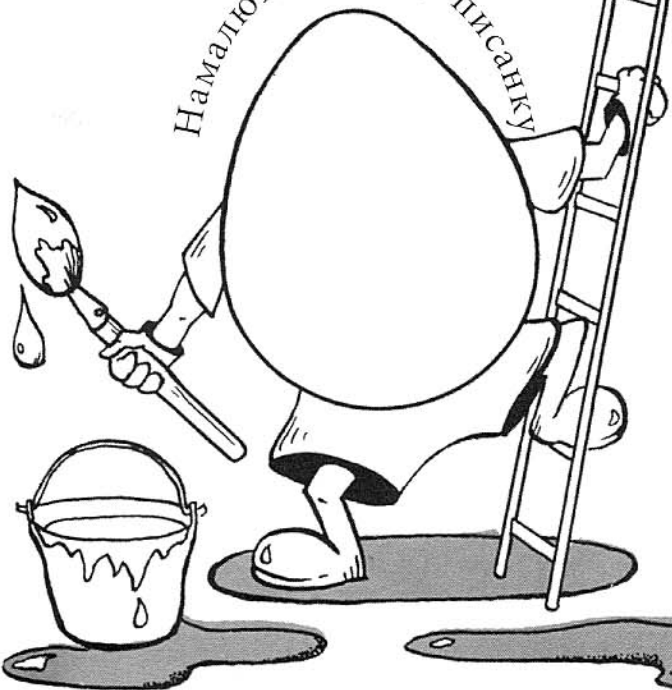

РОЗМАЛЮЙ

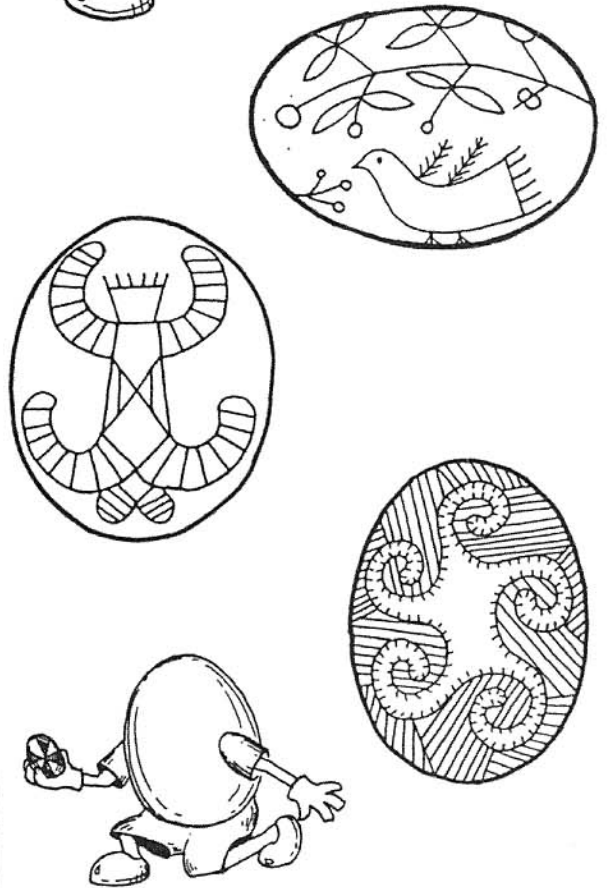
Христово Воскрєсє

Намалюй ще одну писанку

Знайди ці писанки в журналі.

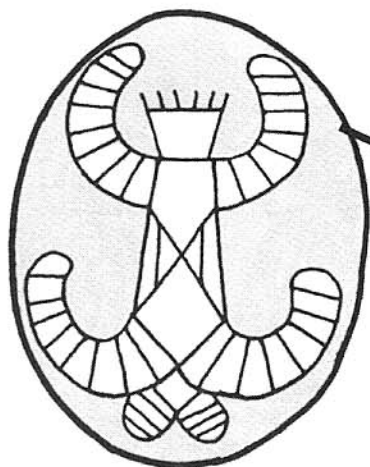

Замалюй всі писанки в журналі.

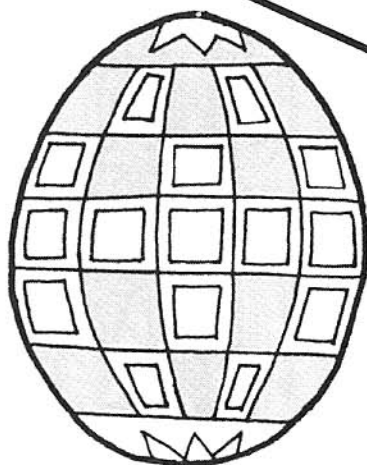
Писанки мають свої назви

Писанки пишуть по цілій Україні.
Кожна писанка має свою назву.

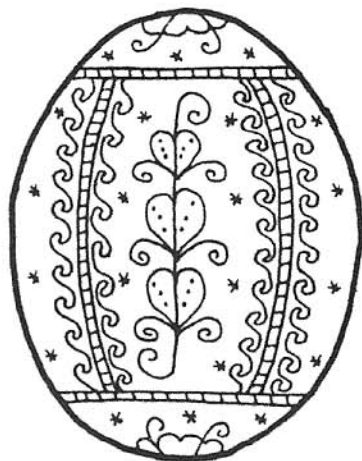
Оглянь кожну писанку.
Спаруй кожну писанку з назвою.
Впиши букву біля назви міста або регіону.

ПОЛІССЯ

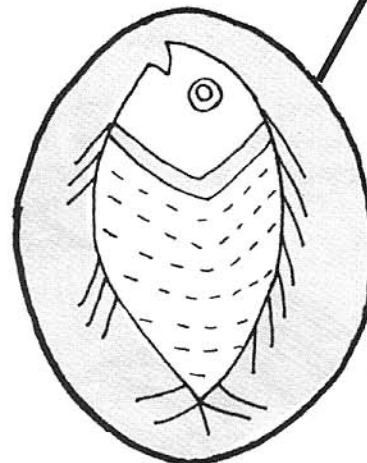
ВОЛИНЬ

ГУЦУЛЬЩИНА

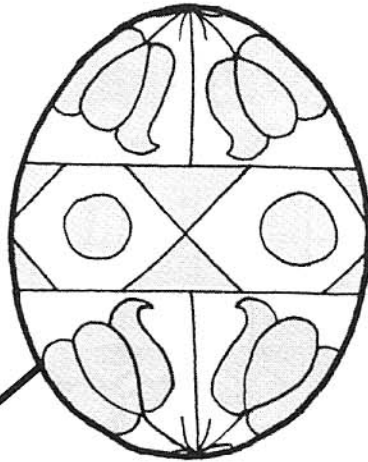
ПОДІЛЛЯ

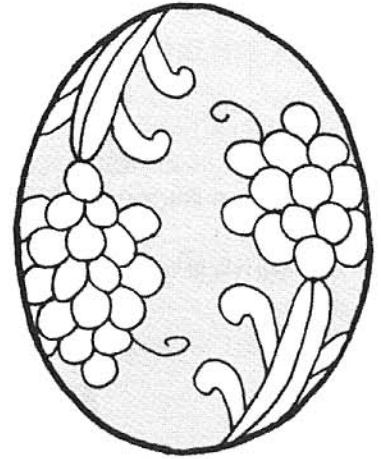
ПОДІЛЛЯ

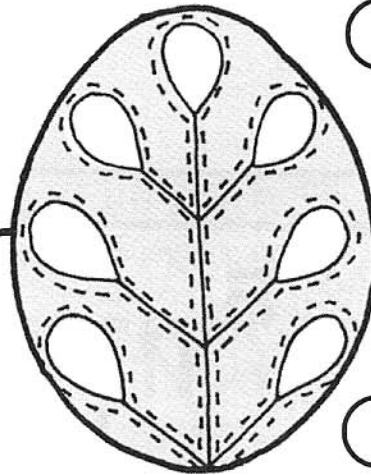
- А. виноград
- Б. дерево
- В. райська птиця
- Г. риба
- Ґ. віконця
- Д. тюльпани
- Е. метелики
- Є. людина
- Ж. серцева
- З. берегиня

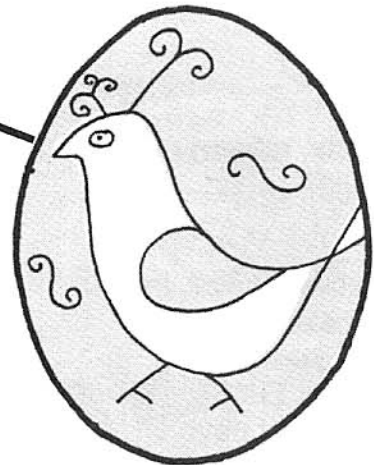
ЧЕРНІГІВ

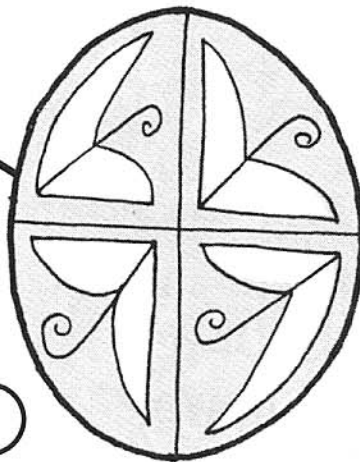
КИЇВЩИНА

КИЇВ

ПОЛТАВА

ХЕРСОН

● Чернігів

● Полтава

● Херсон

СИМВОЛІКА КОЛЬОРІВ НА ПИСАНКАХ

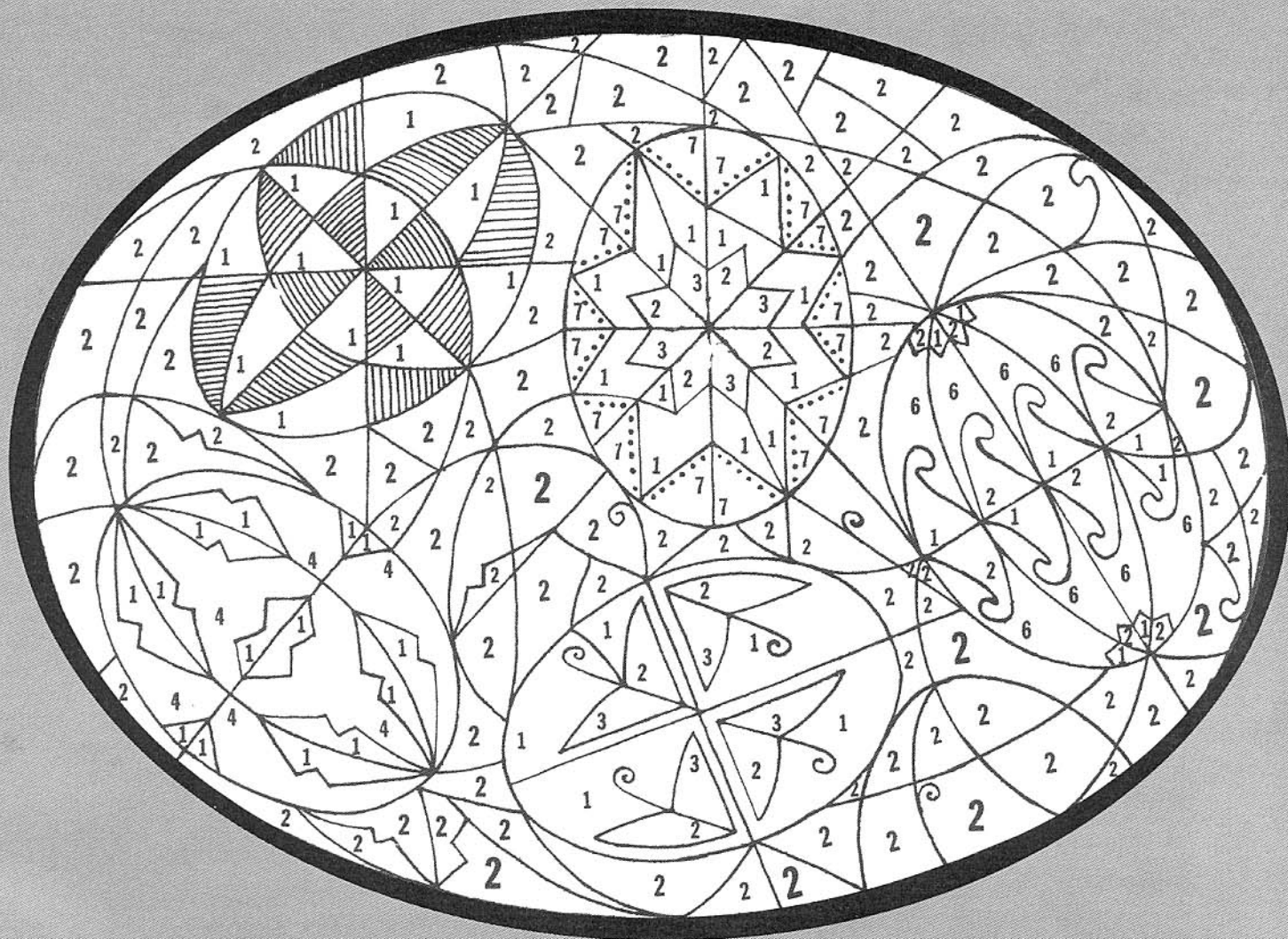
* Прочитай про символіку кольорів.

* Замалюй за ключем.

* Знайди п'ять захованих писанок.

* Знайди ці писанки ще десь у журналі.

1. червоний — радість і любов;
2. жовтий — тепло і життя;
3. зелений — весна і воскресіння природи;
4. синій — вода, небо, повітря і здоров'я;
5. білий — невинність;
6. коричневий (бронзовий) — матір земля;
7. чорний — негода і бур'я.

ЧИ ТИ ЗНАЄШ ...

що якщо писанка має 4 або 5 кольорів,
то це символізує родинне щастя?

* Котра писанка на цій сторінці символізує родинне щастя?

ЗМАЙСТРУЙМО

Великодню Писанку

Потрібно:

- * білий грубий папір
- * ножиці
- * кольорові kredки (воскові)
- * чорна фарба (темпера) і пензель
- * патички з морозива, або накривки з пера

Що робити:

1. Нарисувати на папері форму яєчка.
2. Замалювати цілу форму kredками – різними красками так, щоб не прозирав білий папір. (Це можна зробити поперечними пасами, повздовжними пасами, або як хто хоче.)

3. Витягти форму, підставити газету і покрити цілу форму чорною фарбою. Почекати, щоб фарба висохла.

4. Патичком рисувати (вишкрябувати з чорної фарби) взори й орнаменти так, щоб з під фарби прозирали краски kredок.

Любитель/Любителька писанчарства

1. Власноручно виконає п'ять писанок (київська, гуцульська, полтавська, запорізька, подільська, волинська, поліська тощо).
2. Пояснить і покаже техніку писання писанок.
3. Пояснить п'ять символічних мотивів на писанках.
4. Розкаже дві великодні легенди пов'язані з писанками.
5. Знає традиції, пов'язані з писанками.
6. Збирає колекцію писанкових узорів.

Ст. пл. Гриць Дичок від 12-го року життя писав писанки і продавав їх на Великодніх базарах у різних містах

Канади та Америки. Заробіток з продажі писанок Грицеві оплатило його студії і подорожі.

МАЙСТЕР ПИСАНЧАРСТВА

Модель писанки у Вегервил, Альберта в Канаді

Вiаповiдi

Ст. 3.

1. Св'ятимо паску, яйця, сир, ковбасу, сiль, хрiн.
2. Ми пишемо писанки i обдаровуємося ними.
3. Ми виводимо гiйвки.
4. Ми ставимо вежі.

Ст. 12-13:

10 писанок + твоя писанка.

Ст. 14-15

Полісся З; Волинь Г; Гуцульщина Ж; Поділля Є;
Чернігів Д; Київщина А; Київ Б; Херсон Е;
Полтава В.

НОВАЦЬКА ПИСАНКА ДОБРИХ ДІЛ

Це писанка добрих діл. Кожна частина взору – це одне добре діло. Деякі добрі діла вже вписані.

- Замалюй ті частини взору, які репрезентують ті добрі діла, що ти зробив або зробила.
- Впиши ще якісь добрі діла, які ти зробив або зробила.
- Замалюй і ті частини.
- Напиши свою писанку добрих діл.

